

KARTUZ (20) sb m

a jasne.

sg N kartuz (3). ◇ G kartuza (2). ◇ I kartuz(e)m (1). ◇ pl N kartuzowie (3) *KrowObr* (2), *LatHar*, kartuzy (1) *BielKron*, kartuzi (1) *RejZwierc*. ◇ G kartuz(o)w (5). ◇ A kartuzy (1). ◇ I kartuzy (3).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI – XVII w. s.v. kartuzyjanin.

*Członek kontemplacyjnego zakonu założonego ok. r. 1086 we Francji przez św. Brunona; ze względu na ostrą regułę polegającą na całkowitym odcięciu się od świata, zachowaniu milczenia itp. – symbol braku radości życia (20) : Stey Reguły fą Kártułowie/ kthorzy áni mowią/ ani vtzą/ áni kazą *KrowObr* 134; á gdzye więcey rozmaitych Sekt/ iedno tám/ może każdy doznác po mnichu/ zwłafzczá Fráncífkow/ iáko fie dáleko od kościoła krześciánkiego od dzyelili/ tákież Kártuzy y inni. *BielKron* 198; *RejPos* 54; Wízákechmy nie Kártuži áni Bernárdyni *RejZwierc* 239v, 74 [2 r.], 87v, 144v, Bbbv; Bruno pierwszy oćiec Kártuzow. *SkarŻyw* 291 marg, 290 [2 r.], 291 [2 r.]; *LatHar* +7, ++5v, 512.*

*W porównaniach (2): Nie bądźże iáko Kártuz w owey omylności/ Co rzkomo pogárdziwfy fwieckie obłudności/ A gdzye fie wyrwie s kątá tákież iáko iny/ Też wfyfzyfz o pánu nie cudne nowiny. *RejWiz* 81; A Iefliżeć iuz da Pan Bog tákie ferce iż tak wmiárkowaną myfl w łobie poftánowifz ábyś iuz takiego żywotá vzywác chciał [...]/ tedy go też nie vzyway ponuro iáko kártuz/ boć thego Pan od ciebie nie potrzebuie *RejZwierc* 102v.*

*Wyrażenie: »mnich kartuz« (1): Naprzod/ Iż Pan Kryfthus zwolennikom fwoim rofkazał/ niemiltzeć iákowi fą Mniszy Kártuzowie/ y inni ktorzy fiedzą w klaftorzech á miltzą. *KrowObr* 44v.*

Cf **KARTUZYJAN**